

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

17 juni 2003

ONTWERP VAN DECREET

houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse regering en de regering van de republiek Slowakije, ondertekend in Bratislava op 30 mei 2002

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Freddy Sarens**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, André Moreau, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc Van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logiest, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

Zie :

1664 (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Jaak Gabriels, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Buitenlandse Handel en Huisvesting	4
A. Voorlopig sluitstuk van de Vlaamse verdragen met de landen van Centraal- en Oost-Europa	4
B. Aard en uitvoeringsmodaliteiten van de overeenkomst	4
C. Doel van het samenwerkingsakkoord	4
D. De Europese “inhaalbeweging” van Slowakije	4
E. Algemene economische situatie van Slowakije	4
F. Economische betrekkingen tussen Vlaanderen/België en Slowakije	5
G. Belang van het akkoord voor een verdere uitbouw van de betrekkingen tussen Vlaanderen en Slowakije	5
II. Algemene bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	5
A. Tussenkomenst van de heer Karim Van Overmeire	5
B. Tussenkomenst van de heer Freddy Sarens	6
C. Tussenkomenst van de heer Patrick Hostekint	7
D. Tussenkomenst van de heer Stefaan Platteau	8
E. Tussenkomenst van de heer Eloï Glorieux	8
F. Tussenkomenst van de heer André Moreau	9
G. Aanvullende tussenkomenst van de heer Karim Van Overmeire	9
H. Tussenkomenst van de heer Luc Van den Brande	9
III. Algemene bespreking : repliek van de minister	10
A. Algemene instemming met het akkoord	10
B. De vergelijking tussen Tsjecho-Slowakije en België	10
C. Situatie van de Roma-zigeuners	11
D. Versterking van de officiële Vlaamse aanwezigheid in Centraal-Europa	11
E. Geleidelijke verschuiving van de Vlaamse aandachtssfeer n.a.v. de uitbreiding van de Europese Unie	11
IV. Stemmingen	12
A. Artikelsgewijze stemming	12
B. Stemming over het geheel	12

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 3 juni 2003 het ontwerp van decreet tot instemming met het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de Slowaakse Republiek, na bespreking, unaniem goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER JAAK GABRIELS, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, BUITENLANDSE HANDEL EN HUISVESTING

A. Voorlopig sluitstuk van de Vlaamse verdragen met de landen van Centraal- en Oost-Europa

Ter situering van de overeenkomst wijst de minister er bij de aanvang van zijn uiteenzetting op dat de huidige Vlaamse regering tijdens haar vergadering van 23 februari 2001, in het kader van een vernieuwd beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa, besliste om ook verdragsonderhandelingen te starten met de republiek Slowakije. Dit naar het voorbeeld van de akkoorden die reeds eerder waren gesloten met de andere Centraal-Europese kandidaat-toetreders tot de Europese Unie.

Slowakije is het laatste van de Centraal-Europese partners waarmee een samenwerkingsakkoord wordt gesloten. De reden voor deze relatieve laat-tijdigheid moet worden gezocht bij de wat dubieuze politieke leiding van de Slowaakse Republiek midden de jaren negentig.

B. Aard en uitvoeringsmodaliteiten van de overeenkomst

De minister preciseert dat het hier om een algemeen akkoord gaat, waarmee men beoogt te komen tot een bevordering en formalisering van de samenwerking tussen Vlaanderen (d.w.z. zowel gewest als gemeenschap) en de Slowaakse Republiek op alle domeinen waarvoor beide partijen bevoegd zijn.

Om concrete uitvoering te geven aan deze samenwerking voorziet dit akkoord dat een gemengde Vlaams-Slowaakse commissie om de twee jaar een werkprogramma zal overeenkomen. Het akkoord wordt overigens voor onbepaalde duur gesloten en blijft dus van kracht tot een van beide partijen beslist het op te zeggen.

C. Doel van het samenwerkingsakkoord

Het doel van dit samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en de Slowaakse Republiek, is in essentie gelegen in het uitvoering geven aan de taak die Vlaanderen reeds sinds 1992 op zich heeft genomen om, als volwaardige partner, een rol te spelen bij de totstandkoming van democratische en economische hervormingen in Centraal- en Oost-Europa. Door middel van dit en eerder gesloten verdragen, wenst Vlaanderen daarenboven nadrukkelijk aanwezig te zijn in een deel van Europa dat weldra deel zal uitmaken van de uitgebreide Europese Unie.

In overeenstemming met deze beleidslijn beloofde minister-president Patrick Dewael aan de Slowaakse premier Mikulas Dzurinda, tijdens diens bezoek aan Brussel op 12 februari jongstleden, dat Vlaanderen zo spoedig mogelijk werk zou maken van de goedkeuring en ratificatie van het vandaag voorliggende samenwerkingsakkoord. Op die manier zou dan ook snel kunnen worden overgegaan tot de volgende stap, de opmaak van een inhoudelijk goed gestoffeerd werkprogramma.

D. De Europese “inhaalbeweging” van Slowakije

De minister wijst er daarbij op dat we er alle belang bij hebben om onze samenwerking met Slowakije op peil te houden, en waar mogelijk aan te zwengelen. Slowakije mag qua economische en politieke hervormingen dan nog lange tijd achterop gehinkt hebben (onder het regime van Vladimir Meciar) ; ondertussen is het land – op zeer korte tijd – ten volle uit zijn politiek en economisch isolement getreden.

Vooraf nadat het tijdens de Europese Raad van Helsinki (in december 1999) werd “opgevestigd” en alsnog uitzicht kreeg op een snelle toetreding tot de Europese Unie, heeft het land onder de regering van premier Dzurinda een ongekend snelle economische en politieke opgang gekend, zodat het nu zelfs een van de best geplaatste kandidaten is om op 1 mei 2004 de stap naar de uitgebreide EU-familie te zetten. De bevolking heeft zich overigens, tijdens een referendum dat gehouden werd op 16 en 17 mei laatstleden, met 92,4% van de stemmen (bij een opkomst van 52% van de stemgerechtigden) uitgesproken voor toetreding tot de EU.

E. Algemene economische situatie van Slowakije

In economisch opzicht is Slowakije nu een vlot functionerende markteconomie, die – luidens de

bevindingen van de Europese Commissie – nog slechts een beperkt aantal fiscale en structurele hervormingen moet doorvoeren om de concurrentiedruk van de huidige lidstaten aan te kunnen. Het feit dat deze prestatie binnen een periode van luttele drie jaar werd gerealiseerd is volgens de minister op zijn minst merkwaardig.

Er heerst nu stabiliteit en de economie is gegrondvest op een solide economische structuur met (op dit ogenblik nog steeds) een jaarlijkse groei van het BNP met 4%, een beperkt tekort op de begroting en op de lopende rekening, een macro-economisch evenwicht en als gevolg daarvan een stabiele waarde van de kroon, een lage inflatie, enzovoort. De Slowaakse eerste minister zelf ziet momenteel het terugdringen van de werkloosheid (die nog meer dan 17% bedraagt) als zijn grootste nog resterende uitdaging.

F. Economische betrekkingen tussen Vlaanderen/België en Slowakije

Slowakije is erin geslaagd om buitenlandse investeerders – na de begrijpelijke terughoudendheid tegenover het land tussen 1994 en 1998 – ervan te overtuigen opnieuw hun vertrouwen te schenken aan het land. De minister wijst de commissieleden erop dat ook Vlaamse en Belgische bedrijven hun weg hebben gevonden naar Slowakije. Dit overigens niet enkel met het oog op handelstransacties, maar ook voor wat het investeren ter plekke betreft.

De KBC heeft zo een strategische participatie genomen in de CSOB-bank, Bekaert Engineering breidde zijn investeringen uit, Samsonite heeft een belangrijke productie-eenheid in Zuid-Slowakije en ook Punch-International (een componenten-producent) werkt aan een verdere uitbreiding in Slowakije. De minister preciseert dat dit slechts enkele van de bekendste investeerders zijn. Er zijn er nog tientallen anderen, en de investeringsopportuniteiten in Slowakije zijn daarmee zeker nog verre van uitgeput.

De verdubbeling van ons handelsvolume (zowel wat betreft import als export) met Slowakije tussen 1997 en 2001, toont ondubbelzinnig aan dat de globale economische samenwerking met dat land nog onontgonnen kansen biedt voor onze privé-sector. De minister maakt zich dan ook sterk dat de Vlaamse overheid alles in het werk zal stellen om die samenwerking alle kansen op slagen te geven. Daartoe zal meerbepaald een ruim maatschappelijk en economisch samenwerkingskader worden uitgewerkt. Integraal onderdeel hiervan is onder

andere een, door de Slowaakse overheid en het Slowaakse middenveld zeer gewaardeerd, aanbod van projecten die meegefinancierd worden door de Vlaamse administratie.

Bij wijze van voorbeeld, en zonder uitputtend te willen zijn, somt de minister daarna een aantal projecten op die in de loop van de laatste paar jaar werden gerealiseerd. Ten gunste van de KMO-sector ging het daarbij om projecten als training van Slowaakse managers ; een trainingscentrum voor toerisme, een opleiding inzake plattelandstoerisme, de oprichting van een bedrijvencentrum in de stad Martin en de Plato-begeleiding voor startende bedrijven in de regio Kosice. In de milieusector werd door de Vlaamse Milieumaatschappij het project “air pollution monitoring” uitgevoerd en werd aan de Slowaken opleiding verschaft inzake de implementatie van de EU-waterrichtlijnen. Via een project “social drug policy” werd ook Vlaamse ervaring inzake het efficiënt gebruik van geneesmiddelen overgedragen.

G. Belang van het akkoord voor een verdere uitbouw van de betrekkingen tussen Vlaanderen en Slowakije

Ter afsluiting van zijn betoog attendeert de minister de commissieleden erop dat, om nog beter te kunnen samenwerken binnen het ruimere kader van een algemeen actieprogramma inzake onderwijs, cultuur, sociale zaken, werkgelegenheid en dergelijke meer, het vooreerst noodzakelijk is dat het nu voorliggende samenwerkingsakkoord zou worden goedgekeurd en geratificeerd. Met dit akkoord bevestigen de partijen immers hun wederzijds vertrouwen in elkaar, in hun politiek en economisch gewicht en in hun rol in het toekomstige Europa. De minister rekent er dan ook op dat de commissie dit akkoord zal goedkeuren teneinde daarmee de deur open te zetten voor een snelle uitwerking van het bovengenoemde brede samenwerkingsprogramma.

II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

A. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire

De heer Karim Van Overmeire verklaart dat de Vlaams Blok-fractie het voorliggende akkoord met Slowakije zal goedkeuren. Hij benadrukt dat zijn fractie tot nog toe alle akkoorden tussen Vlaanderen en de toekomstige EU-lidstaten heeft goedgekeurd, omdat het Vlaams Blok overtuigd is van het

belang van goede betrekkingen en, zo mogelijk, van een goede samenwerking met die landen. Zijns inziens is Slowakije daarvoor bij uitstek geschikt omdat het een partnerland is op de maat van Vlaanderen. Geografisch is het land immers niet al te groot, terwijl het overduidelijk ook nog heel wat opportuniteiten voor samenwerking biedt. Daarenboven is de heer Van Overmeire ervan overtuigd dat – zoals overigens ook de MiNa-Raad stelt in zijn advies bij dit verdrag – het bij deze samenwerking niet noodzakelijk om eenrichtingsverkeer moet gaan. Op een aantal terreinen kan Vlaanderen wel degelijk iets leren van de knowhow die men in Slowakije heeft opgebouwd.

Dienaangaande wil de heer Karim Van Overmeire ook heel specifiek de aandacht van de commissieleden vestigen op het feit dat Slowakije één van de twee opvolgerstaten van het voormalige Tsjecho-Slowakije is. De splitsing in twee afzonderlijke staten is daar nu al ongeveer tien jaar geleden doorgevoerd (meer bepaald op 1 januari 1993), en is onmiskenbaar een succes geworden. Hetgeen op zijn beurt bewijst dat het splitsingsscenario de logica zelf was. Op een bepaald ogenblik konden Tsjechen en Slowaken immers niet meer om de vaststelling heen dat hun respectieve socio-economische modellen niet meer compatibel waren met elkaar. Veeleer dan te proberen de schijn van eenheid hoog te houden (met alle risico's op immobilisme en institutionele blokkeringen van dien) heeft men het aangedurfd om de enig mogelijke logische consequentie uit deze vaststelling te trekken, en is men uiteen gegaan.

In dat opzicht is het voormalige Tsjecho-Slowakije dan ook een radicaal andere richting ingeslagen dan België. Volgens de heer Karim Van Overmeire ware het dan ook meer dan de moeite waard om eens in alle rust en openheid te bekijken wat er precies is gebeurd in het voormalige Tsjecho-Slowakije en zijn opvolgerstaten. Indien men de zaak open en objectief bekijkt zal men, zijns inziens, ongetwijfeld uit een dergelijk onderzoek moeten concluderen dat de finaal door Tsjechen en Slowaken gekozen oplossing niet alleen de beste, maar ook de meest logische optie was.

Tien jaar na de scheiding blijken immers alle wrijvingen die decennialang onderhuids hebben gewoerd tussen Tsjechen en Slowaken, compleet verdwenen te zijn. In geen van beide landen is er enig heimwee naar de vroegere toestand, terwijl ook geen enkele politiek relevante formatie opkomt voor een hereniging van de twee landen. Men moet integendeel zelfs vaststellen dat Tsjechen en Slowaken in de huidige context, op basis van vrij-

willigheid, vaak nauw samenwerken met elkaar. Zo hebben ze bijvoorbeeld op militair vlak een gemeenschappelijke eenheid in de vredesmacht in Kosovo en zijn er plannen om een gemeenschappelijke luchtmacht uit te bouwen.

Een ander belangrijk punt waarop de heer Van Overmeire de aandacht wenst te vestigen is, dat wanneer Tsjechië en Slowakije op 1 mei 2004 als aparte lidstaten zullen toetreden tot de Europese Unie, ze – wanneer men de som maakt – meer zetels in het Europees Parlement en een groter stemgewicht in de Europese Ministerraad zullen hebben, dan ingeval ze als één enkel land waren toegetreden. Rekening houdend met dit toch niet onbelangrijke gegeven moet men zich toch wel beginnen afvragen of het feit dat ze ervoor geopteerd hebben om hun eigen weg te gaan, uiteindelijk inderdaad niet de meest aangewezen piste is geweest. Omgekeerd is het immers maar moeilijk denkbaar dat één land, met twee in diverse opzichten zeer onderscheiden deelgebieden, zich via één uniform beleid naar de toetreding tot de EU zou hebben moeten toewerken. Zulks ware hoogstwaarschijnlijk bijzonder traag en moeizaam verlopen, en mogelijks zou Tsjecho-Slowakije (mocht het nog bestaan hebben) daardoor zelfs de toetredingsdrempel tot de EU niet gehaald hebben. Nu daarentegen, heeft elk aan zijn eigen tempo zijn eigen weg kunnen volgen, hetgeen hen beide in staat heeft gesteld om op 1 mei 2004 als volwaardig lid toe te treden tot de Europese Unie.

Voor de heer Karim Van Overmeire is het derhalve duidelijk dat er ook op institutioneel vlak heel wat geleerd kan worden van het voorbeeld van Tsjechen en Slowaken.

B. Tussenkomen van de heer Freddy Sarens

Inpikkend op het betoog van de heer Karim Van Overmeire geeft de heer Freddy Sarens, bij wijze van anekdotiek, mee dat de laatste dienstreis waaraan hij als lid van de Commissie Buitenlandse Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft deelgenomen, precies naar Tsjechië was. Toen, d.w.z. in 1995, werd vanuit de bezoekende Belgische delegatie aan een aantal topambtenaren gevraagd hoe de splitsing van Tsjecho-Slowakije nu precies in haar werk was gegaan, en hoe men de verschillende aspecten van zo'n complex gebeuren precies geregeld had. Dit overigens enigszins tot ongenoegen van de delegatieleider, de toenmalige voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de heer Charles-Ferdinand Nothomb.

Anderzijds leren de contacten, die de heer Sarens sindsdien vooral met Tsjechië onderhoudt, hem dat het enthousiasme over de splitsing van Tsjecho-Slowakije niet echt unaniem en universeel door iedereen gedeeld wordt. Op een beperkt aantal domeinen lijkt bij de betrokkenen immers het aanvoelen te leven dat de zaken misschien toch iets beter geregeld waren in de Tsjecho-Slowaakse tijd. Dit betekent echter zeker niet dat er een vraag zou bestaan naar een terugkeer naar de vroegere situatie.

Ten algemenen titel drukt de heer Sarens verder zijn absolute geloof uit in het nut van het sluiten van dit soort van verdragen met de kandidaat-EU-landen uit Centraal- en Oost-Europa. Die staten zijn daar immers niet alleen zeer ontvankelijk voor, ze zijn ook ongeveer van de maat van de Benelux-landen, hetgeen hen bij uitstek aanspreekbaar maakt voor wat de gemeenschappelijke problematieken van de kleinere landen betreft. Via dialoog, overleg en samenwerking kunnen de Benelux-landen en de betreffende landen van Centraal- en Oost-Europa elkaar immers wederzijds versterken als het erop aan komt een standpunt in te nemen in het kader van de Europese Unie. Dit soort van verdragsrechtelijk onderbouwde samenwerking is volgens de heer Sarens derhalve absoluut aangewezen.

In het verlengde daarvan vindt de heer Sarens het ook belangrijk dat het voorliggende akkoord een “algemeen” akkoord is, dat alle Vlaamse bevoegdheden bestrijkt. Op die manier kan Vlaanderen hier dus werkelijk álle beleidsmatige troeven waarover het beschikt op tafel gooien.

Ingaande op de nadruk die ook de minister heeft gelegd op het belang van een Vlaamse aanwezigheid aldaar, wil de heer Freddy Sarens tenslotte nogmaals dringend zijn oproep aan de Vlaamse regering herhalen om – zeker nú, aan de vooravond van de uitbreiding van de Europese Unie – een aantal nieuwe Vlaamse economische vertegenwoordigers in Centraal- en Oost-Europa te posteren. Daarenboven lijkt het hem aangewezen om in die regio ook een vertegenwoordiger van de Vlaamse regering (d.w.z. een gemeenschapsattaché) aan te stellen. De contacten mogen zich namelijk niet meer tot het louter economische beperken, maar moeten ook politiek van aard worden. En in de huidige situatie kan het echt niet meer volstaan om deze regio te bewerken vanuit Berlijn, respectievelijk Wenen. Zijns inziens komt met name Polen (als geografische grootste en dichtstbevolkte van de toekomstige nieuwe EU-landen) in

aanmerking als vestigingsplaats voor een vertegenwoordiger van de Vlaamse regering.

C. Tussenkost van de heer Patrick Hostekint

De heer Patrick Hostekint constateert dat in deze commissie nog maar relatief recent ook volkomen gelijksoortige akkoorden met Slovenië en Tsjechië werden goedgekeurd. Het akkoord met Slowakije dient zijns inziens dan ook vooral gezien te worden als het sluitstuk van een coherent netwerk van overeenkomsten dat Vlaanderen verbindt met die landen van Centraal- en Oost-Europa die vanaf volgend voorjaar deel zullen gaan uitmaken van de Europese Unie.

Het is de verdienste geweest van de opeenvolgende Vlaamse bewindsploegen – maar toch vooral van voormalig minister-president Luc Van den Brande, die heel deze zaak geïnitieerd heeft – dat ze vanaf 1992 een in alle opzichten bijzonder innoverend en visionair beleid zijn gaan voeren ten aanzien van deze Centraal- en Oost-Europese landen. Beleid dat naast zijn verdragsrechtelijke component, ook en vooral gestalte kreeg doorheen een ambitieus samenwerkingsprogramma met de betrokken landen.

Dit beleid was trouwens niet louter geïnspireerd door altruïsme. Vlaanderen zelf had immers alle belang bij een voorspoedige socio-economische ontwikkeling van die landen, die op haar beurt in niet geringe mate heeft bijgedragen tot de politieke stabiliteit van de betrokken staten. Hierdoor werd namelijk enerzijds voorkomen dat er een ongecontroleerde migratie vanuit die landen (in onze richting) op gang zou komen, terwijl tegelijk ook de voorwaarden werden geschapen waarbinnen Vlaamse ondernemingen daar konden gaan investeren. Het verheugt de heer Hostekint dan ook te mogen vaststellen dat er heden op diverse domeinen zelfs al gewag gemaakt wordt van een reëel tweerichtingsverkeer tussen Vlaanderen en zijn verdragspartners in het oosten. Dit opent immers bijkomende en uiterst interessante perspectieven voor diverse segmenten van de Vlaamse samenleving (industrie, onderwijs en onderzoek, het sociale middenveld e.d.m.).

Enigszins los van deze beleidslijn ten aanzien van de toekomstige EU-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa, wenst de heer Hostekint van de minister echter ook te vernemen of er binnen het Vlaamse beleid ook nog – voldoende – aandacht en middelen voorzien zijn voor die landen die nog niet onmiddellijk uitzicht hebben op EU-lidmaatschap. In wezen hebben die het momenteel immers

zowel in sociaal-economisch als in politiek-institutioneel opzicht het hardst te verduren. Hij denkt daarbij dan in eerste instantie aan Bulgarije en Roemenië, die nog een hele weg te gaan hebben vooraleer ze “rijp” zullen zijn voor EU-lidmaatschap. Ook vanuit die landen dreigt immers een ongecontroleerde migratie (met heel vaak een criminele component) op gang te komen. De eerste indicaties daarvoor zijn nu onmiskenbaar al aanwezig.

Dit probleem heeft overigens het potentieel om op zeer korte termijn ronduit dramatische proporties aan te nemen wanneer men ook de voormalige republieken van de Sovjet-Unie en een aantal van de ex-Joegoslavische republieken (Slovenië uitgezonderd) in ogenschouw neemt. Terzake vraagt de heer Hostekint overigens nog eens de bijzondere aandacht van de minister voor de wederopbouw van Kosovo. Een gebiedsdeel waarvoor deze commissie steeds een heel bijzondere aandacht heeft opgebracht. Hij wijst er daarbij op dat deze wederopbouw ook belangrijke opportuniteiten inhoudt voor het Vlaamse bedrijfsleven.

Afsluitend bevestigt de heer Patrick Hostekint dat de sp.a-fractie het voorliggende verdrag met Slowakije met enthousiasme zal goedkeuren, maar tegelijk dringt hij er nogmaals met nadruk op aan dat Vlaanderen ook voldoende interesse zou blijven opbrengen voor de bovengenoemde “achtergebleven” landen.

D. Tussenkost van de heer Stefaan Platteau

In het licht van de veelheid aan positieve argumenten die de minister heeft opgesomd en rekening houdend met de positieve adviezen die diverse adviesorganen (SERV, VLOR, MiNa-Raad) hebben uitgebracht, verklaart de heer Stefaan Platteau dat de VLD-fractie het voorliggende ontwerp van decreet met overtuiging zal goedkeuren. Terzijde laat hij daarbij nog opmerken dat Slowakije daarenboven ook over een groot – en nog al te weinig ontwikkeld – toeristisch potentieel beschikt.

De heer Platteau verheugt zich verder ook over de zeer snelle behandeling die dit verdrag te beurt valt. Amper een jaar na zijn ondertekening (op 30 mei 2002), wordt het immers al voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Minder tevreden is de heer Platteau met de door de heer Karim Van Overmeire ontwikkelde vergelijking tussen België en het voormalige Tsjecho-Slowakije. Zijns inziens gaat deze vergelijking helemaal niet op, en gaat het zeker niet op om op basis hiervan dan ook maar voor België een splitsings-

scenario te bepleiten. In een mondiale context bekeken, blijft het uiteengaan van landen immers een veeleer uitzonderlijk gebeuren. De Tsjecho-Slowaakse splitsing is en blijft derhalve veeleer een uitzondering, waaruit zeker geen conclusies mogen getrokken worden aangaande de toekomst van België.

E. Tussenkost van de heer Eloi Glorieux

In het verlengde van het Vlaams-Slowaakse akkoord wenst de heer Eloi Glorieux de commissieleden en de minister nogmaals te attenderen op het lot van de Roma-zigeuners in Slowakije. Het betreft hier een schrijnend probleem, waar we zelf ook rechtstreeks bij betrokken zijn. Er bevinden zich momenteel immers nog zo'n 5.000 uitgeprocedeerde Slowaakse Roma in België, terwijl de berichten over het lot van terugkeerders naar Slowakije ook niet al te positief zijn.

De heer Glorieux constateert dat het voorliggende brede samenwerkingsakkoord ook thema's omvat die rechtstreeks met deze problematiek te maken hebben. Huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg zijn immers net allemaal punten waarop de Roma worden gediscrimineerd. Op die domeinen kan Vlaanderen m.a.w. uitermate zinvolle projecten opzetten in Slowakije. Hij roept de minister dan ook op om bij het afsluiten van concrete projecten in het kader van dit samenwerkingsakkoord, voldoende aandacht op te brengen voor de situatie van de Roma-zigeuners.

Bij het opzetten van concrete projecten voor deze doelgroep zal Vlaanderen overigens behoorlijk op zijn hoede moeten zijn voor wat de eigenlijke tenuitvoerlegging ervan betreft. Er zijn immers aanwijzingen dat het geld dat ons land in het verleden reeds ter beschikking heeft gesteld van de Slowaakse autoriteiten ten behoeve van de ondersteuning, de opvang en de reïntegratie van de Roma-zigeuners, de facto is aangewend geworden voor algemeen-Slowaakse aangelegenheden en niet specifiek ter verbetering van het lot van de Roma.

Op een geheel ander vlak, en ter afsluiting van zijn tussenkost, wenst de heer Glorieux de bemerking in het advies van de MiNa-Raad te onderschrijven, luidens dewelke dit akkoord zeer interessante mogelijkheden tot samenwerking biedt rond talrijke milieuproblemen die traditioneel voorkomen in die voormalige Oostbloklanden. Wat een constructieve samenwerking in deze, zijns inziens, extra interessant maakt, is dat het hier om een reëel tweerichtingsverkeer zou kunnen gaan, waarbij elke partner van de ervaringen en de knowhow van de andere

partner kan leren. Hij roept de minister dan ook op om ten volle alle mogelijkheden tot samenwerking op milieuvlak met Slowakije te benutten.

F. Tussenkost van de heer André Moreau

Inpikkend op het betoog van de heer Karim Van Overmeire over de scheiding tussen Tsjechen en Slowaken, wenst de heer André Moreau erop te wijzen dat er daarover tien jaar geleden een vrij grote eensgezindheid bestond, in zowel het Tsjechische als het Slowaakse deel van Tsjecho-Slowakije.

Daar ligt volgens hem meteen ook het fundamentele verschil met de Belgische situatie. Noch aan deze, noch aan de andere kant van de taalgrens bestaat momenteel immers een significante (d.w.z. maatschappelijk breed gedragen) beweging die ijvert voor afscheiding. Dit komt omdat het Belgische model in essentie een pacificatiemodel is, dat – met het oog op de verbetering van ieders welvaart en geluk – erop gericht is een correct en constructief samenleven en samenwerken mogelijk te maken.

In dat opzicht verdienen de op heden in ons land bestaande samenwerkingsverbanden en -instrumenten het volgens de heer Moreau dan ook ten volle om continu bijgesteld te worden. Wat goed functioneert moet behouden en versterkt worden, wat minder goed functioneert moet gecorrigeerd worden. En in meer algemene zin, verdient de hele Belgische constructie het dat we er ons positief en actief tegenover zouden opstellen. Afsluitend geeft de heer André Moreau uitdrukking aan zijn volste vertrouwen ten aanzien van de federale staat en de deelstaten.

G. Aanvullende tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

In respons op de tussenkomsten van de heren Platteau en Moreau geeft de heer Karim Van Overmeire uitdrukking aan zijn verbazing over de golf van Belgisch patriotisme en de Belgische goed-nieuwsshow die hij bij hen detecteert. Met hun ophemelen van België, weerleggen ze zijns inziens echter in geen enkel opzicht zijn basisargumentatie.

De heer Van Overmeire wijst er met name op dat een vergelijking tussen het huidige België en het voormalige Tsjecho-Slowakije wel degelijk zinvol én steekhoudend is. Wanneer men de zaken koel en objectief analyseert, kan men er immers niet omheen dat de situatie in de beide landen een aantal frappante gelijkenissen vertoont.

De voorbeelden zijn legio. Zo is er in de beide entiteiten vooreerst sprake van een gelijkaardige verhouding van de bevolking; van twee (Vlaanderen en Tsjechië) tegen één (Wallonië en Slowakije). Qua economische structuur en economisch weefsel zijn Vlaanderen en Tsjechië typische KMO-landen, terwijl Wallonië en Slowakije getypeerd worden door grote – maar verouderde – industriële bedrijven uit de zeer traditionele sectoren. Zowel Vlaanderen als Tsjechië waren goed voor een aandeel van 70 à 80 percent van de totale export van respectievelijk België en Tsjecho-Slowakije. En zowel in België als in Tsjecho-Slowakije was er een steeds terugkerend probleem van financiële transfers van het meer welwarende naar het meer achtergebleven deel van het land. De gelijkenissen zijn volgens de heer Van Overmeire dan ook meer dan frappant.

Daarenboven wijst hij er op dat het feit dat de scheiding tussen Tsjechen en Slowaken zo vlot is verlopen, nog aan gewicht wint, als men rekening houdt met het gegeven dat Tsjecho-Slowakije toenmaals buiten de Europese Unie lag. Over alle mogelijke praktische aspecten van de scheiding – zoals daar zijn vrij verkeer van personen en goederen, de muntpolitiek e.d.m. – moesten dan ook politieke akkoorden worden afgesloten. Vlaanderen en Wallonië daarentegen, liggen allebei volledig ingebed in de EU. Hetgeen betekent dat ze, in de eventualiteit van een splitsing, voor heel veel zaken gewoon op het bestaande Europese kader zouden kunnen terugvallen. Enkel een onterechte vorm van koudwatervrees staat, volgens de heer Van Overmeire, dan ook een vlot scheidingsscenario van België in de weg.

H. Tussenkost van de heer Luc Van den Brande

Volledigheidshalve wijst de heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter, er op dat men bij het schetsen van de historiek van de splitsing van Tsjecho-Slowakije niet uit het oog mag verliezen dat aan de eigenlijke scheiding nog een tussenstadium vooraf is gegaan. Hij heeft het dan met name over het, weliswaar vrij kortstondige, bestaan van de Tsjechische en Slowaakse federatie. In die constructie werd binnen het “federale” parlement, voor alles wat ter stemming werd gelegd, nagegaan wat de stemuitslag was (en in casu of er een meerderheid was) in elk van de twee onderscheiden samenstellende groepen van parlementsleden.

Een tweede al te vaak vergeten, en wat paradoxale, historische waarheid is, dat het landsdeel dat het minst gewonnen was voor een scheiding – Slowa-

kije – in wezen uiteindelijk de definitieve aanzet heeft gegeven tot de eigenlijke splitsing.

En ten derde laat de heer Luc Van den Brande, bij wijze van anekdotisch terzijde, nog opmerken dat de Tsjechische nationale bank mee op punt is gesteld vanuit de Nationale Bank van België. De gouverneur van de Tsjechische nationale bank is daarvoor zelfs in de leer gekomen bij de toenmalige gouverneur van de Belgische Nationale Bank, de heer Alfons Verplaetse.

Afsluitend wijst de heer Van den Brande er tenslotte ook nog op dat een delegatie van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden afgelopen februari op werkbezoek is geweest in Litouwen en Polen, kwestie van even de stemming en de staat van voorbereiding in de kandidaat-toetreders te kunnen peilen. Vooral ten aanzien van Polen leefde bij de delegatie het aanvoelen dat dit een bijzonder prioritair land was. De Polen zelf waren zich overigens ook maar al te bewust van hun intrinsieke gewicht binnen de groep van de kandidaat-toetreders. De heer Van den Brande ondersteunt derhalve ten volle de vraag van de heer Sarens om ook in Polen een vertegenwoordiger van de Vlaamse regering aan te stellen.

Na de uitbreiding zal het volgens de heer Luc Van den Brande, commissievoorzitter, overigens ook zaak zijn om het Vlaamse beleid ten aanzien van Oost-Europa gradueel en op een goed onderbouwde manier deels te heroriënteren naar landen, regio's en gebieden waar we momenteel nog maar een geringe, of zelfs helemaal geen, aanwezigheid hebben. Terzake wil hij de minister waarschuwen voor een al te exclusieve aandacht voor – per definitie beter bereikbare en doorgaans meer voor de buitenwereld openstaande – kustregio's met goede logistieke faciliteiten. Een fenomeen dat zich onder andere in China heeft voorgedaan, en waar men pas recent op is beginnen terugkomen (mee omdat de Chinese autoriteiten moesten vaststellen dat er een ernstige geografische distorsie van het zwaartepunt van hun economisch weefsel begon te ontstaan). Ten aanzien van Rusland bestaat het fenomeen overigens ook reeds, in een weliswaar mildere en rationelere vorm. De Vlaamse aandacht voor de regio rond Sint-Petersburg is immers volkomen rationeel en volkomen terecht, maar tegelijk is Rusland veel meer dan alleen maar Sint-Petersburg. Om tot een evenwichtiger benadering van de Russische Federatie te komen, lijkt het de heer Van den Brande dan ook aangewezen om ook een Wolga-republiek te betrekken in het Vlaamse beleid ten aanzien van Rusland. Ook die regio's zijn immers behoorlijk goed te bereiken, en beschikken

wel degelijk over een interessant economisch potentieel.

III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEK VAN DE MINISTER

A. Algemene instemming met het akkoord

De minister verklaart verheugd te zijn over het feit dat het voorliggende akkoord tussen Vlaanderen en Slowakije blijkbaar de unanieme goedkeuring van de commissie kan wegdragen. Dit hoeft overigens niet echt te verbazen aangezien het hier om een klassiek algemeen samenwerkingsakkoord (d.w.z. over alle Vlaamse bevoegdheden) gaat met een prioritaire partner. Een situatie waarmee deze commissie en dit parlement ondertussen reeds genoegzaam bekend zijn.

Hij wijst er tevens op dat hij er ten gronde van overtuigd is dat het voorliggende samenwerkingsakkoord wel degelijk reële opportuniteiten en potentialiteiten inhoudt voor de beide betrokken partners. Ten bewijze daarvan zal er dan ook ten spoedigste (maar zonder overhaasting, en mits grondige voorbereiding) een handelsmissie naar Slowakije op het getouw gezet worden.

B. De vergelijking tussen Tsjecho-Slowakije en België

Voor wat de door de heer Karim Van Overmeire geformuleerde vergelijking tussen het huidige België en het voormalige Tsjecho-Slowakije betreft, meent de minister dat het al te riskant is om op basis van bepaalde toestanden in bepaalde landen, politiek-institutionele parallellen te trekken. Om het populair uit te drukken, zou zulks finaal immers neerkomen op het vergelijken van appels met peren.

Daarenboven wijst de minister er op dat de verdere staatsrechtelijke evolutie van België hoe dan ook zal afhangen van de bij ons bestaande democratische besluitvormingsprocessen.

En tenslotte brengt hij eveneens de heel specifieke situatie van Brussel in herinnering. In tegenstelling tot de hoofdstad van het voormalige Tsjecho-Slowakije, Praag, die eenduidig in Tsjechië ligt, behoort de Belgische hoofdstad immers tot geen van de twee grote landsdelen. Hij vormt integendeel een bindteken tussen de twee grote Belgische entiteiten, én is tegelijk ook een link naar Europa toe.

Afsluitend kan de minister er derhalve best inkomen dat de Belgische staatsstructuur (zoals trouwens ook de staatsstructuur van elk ander land) zeker behept is met bepaalde imperfecties, maar dat zulks zijns inziens geen aanleiding mag zijn tot het trekken van voorbarige conclusies.

C. Situatie van de Roma-zigeuners

De minister erkent dat de situatie van de Roma-zigeuners in Slowakije inderdaad niet optimaal is. Hij wijst er daarbij op dat dit ook hier te lande, onder de oude asielpcedure, tot heel wat problemen met de betrokken groep heeft geleid. Het feit dat men in afwachting van de erkenning of de niet-erkenning van de asielaanvraag sowieso in aanmerking kwam voor een maandelijks financiële tegemoetkoming, bleek immers ál te aantrekkelijk voor, onder andere, die groep van Slowaakse Roma.

Door de drastische verandering van onze asielpcedure én via wederzijdse contacten heeft men die situatie echter grotendeels weten te keren. Terzake herinnert de minister de commissieleden er aan dat ook de Vlaamse minister-president Slowakije structurele hulp beloofd heeft inzake de problematiek van de Roma-zigeuners. Waarbij hij tegelijk echter wel laat opmerken dat zulks niet vanzelfsprekend is gebleken. Een dergelijke samenwerking veronderstelt immers ook een betrouwbare partner aan de andere kant, hetgeen in casu niet altijd het geval bleek te zijn. Het zal dan ook zaak zijn om hiervoor nieuwe, betrouwbare, partners te zoeken. Vlaanderen kan het zich internationaal immers niet permitteren om geassocieerd te worden met dubieuze praktijken of personen.

Verder geeft de minister nog mee dat aan de horizon eigenlijk al een nieuw probleem aan het opdoemen is. Van zodra Slowakije, op 1 mei 2004, immers volwaardig lid wordt van de Europese Unie, geldt voor alle Slowaakse onderdanen (dus ook voor de Roma) het principe van het vrij verkeer van personen. Ook hiervan mogen in eerste instantie derhalve wel enige negatieve gevolgen verwacht worden. De minister heeft er echter vertrouwen in dat deze problemen in de tijd beperkt zullen zijn tot een eerste “inlooperperiode”. Hetzelfde probleem zou zich trouwens best ook wel eens kunnen voordoen ten aanzien van andere bevolkingsgroepen uit andere nieuwe lidstaten.

D. Versterking van de officiële Vlaamse aanwezigheid in Centraal-Europa

Aangaande de vraag van de heer Sarens om een Vlaamse gemeenschapsattaché aan te stellen in Polen, wijst minister Gabriëls erop dat de Vlaamse minister-president in 2001, naar aanleiding van zijn bezoek aan Hongarije, reeds aan de Hongaarse president en aan de Hongaarse eerste minister heeft beloofd dat er een vertegenwoordiger van de Vlaamse regering zou worden geposteed in Centraal-Europa.

Alleen al ten gevolge van de steeds intensere samenwerking die Vlaanderen sinds 1992 heeft opgezet met de landen van de betrokken regio, is zulks een absolute noodzaak geworden. Maar de beperktheid van onze middelen, en de grote geografische regio die bestreken moet worden door de betrokkene, nopen ook tot een grondig onderzoek naar de best mogelijke vestigingsplaats. In dat opzicht is Polen misschien minder evident dan het op eerste zich mag lijken. De minister belooft echter dat hij de nodige spoed zal zetten achter dit alles. Een beslissing kan immers niet ten eeuwigen dage uitblijven.

E. Geleidelijke verschuiving van de Vlaamse aandachtssfeer n.a.v. de uitbreiding van de Europese Unie

In antwoord op de vraag van de heer Hostekint, bevestigt de minister dat de Balkanlanden (op Slovenië na) tot nog toe grotendeels buiten het Samenwerkingsprogramma Centraal- en Oost-Europa zijn gebleven. Hetgeen overigens niet belet dat de eerste contacten met die landen wel degelijk al gelegd zijn. Zo heeft de minister nog maar recent vanuit Albanië een concrete vraag gekregen naar samenwerking op het vlak van huisvesting.

In meer algemene zin kan de minister bevestigen dat na de nakende uitbreiding van de Europese Unie, de aandacht van Vlaanderen zal verlegd worden naar de landen van de Balkan en bepaalde landen van het GOS (Gemenebest van Onafhankelijke Staten). Deze zullen dan immers de nieuwe “buitengordel” van Europa vormen. Om een en ander gefundeerd te kunnen aanpakken werd er een studie uitgeschreven. Studie waarvoor reeds drie onderzoeksbureaus projecten en offertes hebben ingediend, en waaromtrent de minister zeer weldra een toewijzingsbeslissing zal nemen. De economische en politieke stabilisatie van die lan-

den is immers van primordiaal belang voor de vreedzame uitbouw van het Europa van morgen.

Indicatief voor deze graduele verlegging van het actieterrein van het Vlaamse buitengaats optreden, is de voorgenomen handelsmissie naar Oekraïne, die nu reeds op een zeer grote belangstelling kan bogen. Een ander voorbeeld hiervan is de deelname van de oblast Leningrad (d.w.z. de regio rond de stad Sint-Petersburg) als preferentiële partner aan de multiregioconferentie die Vlaanderen in het najaar organiseert. De minister verheelt daarbij niet dat deze noodzakelijke selectiviteit overigens wel enige wrevel heeft gewekt aan Russische zijde, waar men veel liever had gezien dat er meerdere Russische regio's tegelijk hadden kunnen deelnemen.

Terzake wijst de minister er op dat deze verschuiving van het Vlaamse actieterrein ook pas na grondige studie, en mits het nodige overleg zal kunnen gebeuren. De relatieve beperktheid van onze middelen, en de enorme omvang en noden van de nieuwe geografische doelregio, zal ons immers tot – soms pijnlijke – keuzes nopen. Het ware volgens de minister echter totaal niet aangewezen om al onmiddellijk onze kar te gaan overladen. Vlaanderen moet hier langs wegen van geleidelijkheid te werk gaan.

Voor de minister is het in elk geval duidelijk dat samenwerkingssakkoorden maar zin en toekomst hebben als ze gesteund zijn op een duidelijk en blijvend wederzijds voordeel. Deze duurzaamheid is trouwens ook de leidraad geweest bij de heroriëntering van het bestaande Programma Centraal- en Oost-Europa, waarvan uiteindelijk enkel de degelijke initiatieven behouden werden. Mits de juiste inschatting van de uitdaging en de juiste dosering van de inspanningen kan er dienaangaande volgens hem trouwens nog veel meer gedaan worden vanuit Vlaanderen.

IV. STEMMINGEN

A. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van twaalf stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van twaalf stemmen.

B. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het samenwerkingssakkoord tussen de Vlaamse regering en de regering van de republiek Slowakije, ondertekend in Bratislava op 30 mei 2002, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimité van twaalf stemmen.

De verslaggever,

Freddy SARENS

De voorzitter,

Luc VAN DEN BRANDE